

1 november 2017

Tidens slut

”Ta din galabeia mellan tänderna och spring!”

Så lyder ett egyptiskt uttryck som motsvarar det svenska ”Lägg benen på ryggen”. En galabeia är den fotsida traditionella dräkt som bärs av män i Egypten. Vi kan i det här exemplet också se många ordnars munkdräkter framför oss och för all del också våra liturgiska kläder. Om man behöver fly hinner man inte på ett mer ordnat vis fästa upp sin klädnad utan får i all hast ta den nedersta fällen och sätta den mellan tänderna för att få benen fria nog för att möjliggöra en språngmarsch. Att ”fästa upp sina kläder” är en av de bibliska bilderna som kopplas till vaksamhet och väntan. Att som tjänare vara beredd när ens herre kommer.

När kyrkoåret går mot sitt slut närmar vi oss de bibeltexter som talar till oss om att tiden och världen, så som vi känner den, också har ett slut. Jag vill ägna den här månadsbrev åt några av de aspekter som följer på insikten om att Guds dom över världen väntar oss alla. Men inte bara en dom utan också en seger.

Att vi benämner kyrkoårets sista söndag med olika rubriker visar på skilda ingångar och förväntningar. I protestantisk tradition kallas dagen *Domsöndagen*. I det Romersk-katolska kyrkoåret talas det istället om *Kristus Konungens dag*. Den senare är den benämning vi valt att knyta an till också i Ekumeniska Kommuniteten. Teman för de söndagar som i år infaller mellan 19 och 26 november är *Vaksamhet och väntan* samt *Kristi återkomst*.

Talet om tidens slut finner vi i Matteusevangeliets 24:e och 25:e kapitel. Jesus talar här förtroligt till lärjungarna om såväl tecken i tiden som vad som förväntas av en människa som söker att leva efter Kristi sinnelag: ”Kungen skall svara dem: Sannerligen, vad ni gjort mot en av dessa minsta som är mina bröder, det har ni gjort för mig.”

När det gäller ”tecknen i tiden” tycks det som att människor genom historien resonerat ungefär som att: ”Nu pekar väl ändå allt på att slutet måste vara nära!?” Man tycker sig se uppenbara tecken på att det mesta av det Jesus talade om skulle föregå *parusin*, ankomsten, nu förverkligats.

Vi ser tydliga spår av sådana tankegångar i vad man förmodar är den allra tidigaste skriften i Nya testamentet, Första Thessalonikerbrevet. Den tidigkristna gemenskapen var övertygad om att de själva skulle få vara med om Jesu ankomst till världen. Tiden brådskade därför att omvända så många som möjligt. Allt annat arbete var underordnat den missionerande drivkraften. Därför blev det minst sagt förvirrande när församlingsmedlemmar gick ur tiden. Paulus ger då handfast vägledning om de dödas uppståndelse, dock fortsatt övertygad om att han själv skulle vara vid liv när Jesus kom tillbaka.

Som väl var började man efter hand ana att det kanske dröjer ett tag till. Annars hade man inte bemödat sig arbetet att skriva ner några texter som i slutändan blev vår heliga skrift, Bibeln, eller forma strukturer i kyrkan som blev bestående.

Trots att Jesus själv i *Talet om tidens slut* är glasklar över att ingen känner tiden och stunden, inte ens Sonen, ingen utom Fadern, så har människor i alla tider spekulerat och sökt att tyda tecknen.

I den tidiga kyrkan präglades Jesu andra ankomst till världen av förväntan. Det var ett löfte snarare än ett hot. Enligt en av de tidigaste gudstjänstordningarna utropade man i varje gudstjänst *Maranatha - Du vår Herre kom!* Med tiden kom dock den förväntansfulla hållningen allt mer att bytas ut mot något mera...ska vi kalla det, ängsligt? Tidens slut och domen har i mångas liv, också i våra dagar inneburit rädsla över att bli ”lämnad kvar” mer än en hoppfull bön och uppmuntran till vaksamhet och väntan inför Kristi ankomst.

Det tycks som att de som idag har lättast att ta till sig budskapet om domen är de som lever under störst förtryck. Bland våra förföljda bröder och systrar utöver världen stiger ropet med tilltagande desperation:

Kom, Herre, snart! Ställ dem som spränger och mördar till svars. Låt denna världens lynniga ledare provas inför Din dom!

På samma gång är de som har svårast att ta till sig den stundande domen troligtvis de som anar att de lever över sina tillgångar och befogenheter, och här bör vi kanske säga – vi som lever över våra tillgångar. När ett allt mer provat jordklot vittnar om att kommande generationer får betala ett högt pris för vår livsstil i det rika västerlandet är frågan motiverad, inte bara på ett personligt plan: Hur hållbara är våra liv i ljuset av Jesu strålgans och omsorg om de svagaste?

”Sannerligen, vad ni inte har gjort för någon av dessa minsta, det har ni inte heller gjort för mig.”

När mörkret tätnar och osäkerheten tilltar i relationer till andra människor, länder och kulturer, är det alltid frestande att sätta sitt hopp till snabba lösningar som sätter hårt mot hårt. När det gäller globala utmaningar i såväl klimat- som resursfrågor ligger det alltid närmast till hands att helt enkelt stoppa huvudet i sanden i förnekelse.

Att lägga sitt liv i Guds händer är något annat. Det är att som Israels folk som befriades från slaveriet i Egypten gå från säkerhet till beroende. I Guds rike finns inte alltid de snabba svaren. Men det handlar också om att axla den värdighet och det ansvar Gud har lagt på människan som medarbetare i Guds rike. Att söka leva efter Jesu radikala budskap om att älska sina fiender och be för dem som förföljer en, är alltid en längre och väldigt mycket svårare väg än den som leder till hämnd och vedergällning.

Såväl historien som nuet visar att det är svårt för Guds rike att bryta fram. Det finns fler krigsstrategier än fredsstrategier, fler militärhögskolor än fredsuniversitet. Samtidigt – och det är detta vi kan sätta vårt hopp till också inför Kristus konungens dag i den tid som är vår – har till synes övermäktiga skräckvälden kommit och gått. Alexander den stores rike, Romarrikets kejsarmakt, Karl den Stores rike, Napoleons rike, Hitlers tredje rike, Sovjetunionen. Många är de – denna världens mäktiga som i sin tid synt övermäktiga – men idag är vi fler än någonsin utöver världen som väntar på Kristus konungen och som sjunger Hosanna! Vem hade på allvar kunnat tro det när Jesus red in på den lilla åsnan genom Jerusalems gator samtidigt som Pilatus mobiliserade sin gigantiska militärparad från motsatt håll. Att Jesu rike med början i den lilla lärjungakretsen kom att övervinna och utbredas mer än kejsar Augustus romarrike, som då sträckte sig från Storbritannien till Indien, hade inte ens den mest trosvisse av lärjungar kunnat föreställa sig. Lär vi av historien kan vi dra slutsatsen att IS-dagar redan är räknade, även om ondskan och terrorn just nu ser ut att ha försatt alltför stora delar av världen i skräck.

Jesus är en annan slags konung och domare. Genom att dela lidandet och svagheten är han också den famn vi kan falla i mitt i våra misslyckanden. Rakt igenom alla förebråelser och all otillräcklighet är det för hela skapelsen Jesus vunnit kampen mot ondskan och tagit över domarens roll från ”anklagaren” Satan.

Låt oss också påminna oss om att domen inte bara handlar om tidens slut eller livet på andra sidan den jordiska döden.

Vilka helveten på den här jorden skulle inte kunna avfolkas om allt fler handlade i samklang med Kristus.

Att be om att Guds vilja skall ske ”på jorden så som i himlen” är att bejaka att domens konsekvenser inte bara är en fråga om en avlägsen framtid på andra sidan tidens slut, utan i allra högsta grad en verklighet redan här och nu. Den teologi som lägger allt fokus bortom det kroppsliga livet på jorden bör man ställa sig skeptisk inför. Skall vi ens föreställa oss människans öde vid tidens slut som en ”evakueringsplan”, ett uppryckande, eller ligger det närmare Guds rikes vision att tänka i bilder av transformation? Skall jorden förbrukas eller frälsas?

Domens realitet säger att en Gud som äger makten och äran från evighet till evighet förr eller senare måste sätta en gräns för ondskan. Den som älskar på riktigt kan aldrig vara likgiltig. Men som vi kan läsa i Andra Petrusbrevet är det ”för vår skull han dröjer.” För att ge oss chansen att omvända oss. Det finns beteenden som inte håller att ta med sig in i Guds rike. De behöver avklädas oss. Omvändelsen är ofrånkomlig.

2 Petrusbrevet 3:8-9

Men en sak får ni inte glömma, mina kära: för Herren är en dag som tusen år och tusen år som en dag. Det är inte så som många menar, att Herren är sen att uppfylla sitt löfte. Han dröjer för er skull, eftersom han inte vill att någon skall gå förlorad utan att alla skall få tid att omvända sig.

När vi upplever motstridiga känslor inför domen får vi aldrig glömma att det är en brudgum vi väntar på. Vem vill inte vara med om en bröllopsfest, och frågan är om alternativet till ett domslut vore bättre? När ondskan och förtrycket tilltar i världen vore det hopplöst att leva med vetskapen om att det inte finns en gräns. En dom. En dag för Konungens återkomst.

Det ligger alltid en frestelse i att ta domen i egna händer, men tack och lov är det Gud och ingen annan som dömer och hans dom är av ett annat slag än människors. Människor dömer på människors vis, vår Herre och broder dömer efter en annan måttstock. Det är inte stats- och regeringschefer som dömer det är inte dina föräldrar, syskon eller eventuella barn som dömer dig. Det är inte du själv (vi tenderar väl alltid att döma oss själva hårdast). Nej den som dömer är Kristus, Ödmjukhetens Konung. Han som på alla sätt vet vad det är att vara människa. Han som kom till världen för att ”var och en som tror på honom inte skall gå under utan ha evigt liv.” Han som ber för sina egna bödlar: ”Förlåt dem, Herre, de vet inte vad de gör.” Han som bekräftar att paradiset är öppet för den

rättmätigt dömde rövaren. Och då tänker jag till slut: Den kärlek som är sann och god tvingar sig aldrig på. Det måste finnas en möjlighet att avstå. Annars vore också Gud en tyrann som beordrar och tvingar. Men när allt kommer till allt är mitt stora hopp att Guds Ja, skall vara starkare än människans Nej.

Några beprövade böner från de anklagades bänk för oss att stämma in i inför tidens slut är tullindrivarens bön: ”Gud, var nådig mot mig syndare.” Eller just rövarens bön vid sidan om Jesus på korset: ”Jesus tänk på mig, när du kommer med ditt rike” Och om vår frimodighet räcker till ett *Maranatha* kan vi stämma in med orden i en av våra nattvardsböner:

”Låt snart den dag komma när du skapar nya himlar och en ny jord där fred och rättfärdighet, sanning och barmhärtighet bor för allt skapat!”

Eftersmaken är påtagligt god efter den gångna helgens Höstmöte. Den mötesplats som uppstår i slottet då 240 unga vuxna möter varandra, tidebönerna, bön och lovsångsgudstjänsten, söndagens mässa och föredragshallarna i de olika spåren, har blivit en viktig uppgift för tidskriften Pilgrim att vårda och utveckla. Tack för deltagande och för böner och hälsningar som bar oss under helgen. Fortsätt gärna att be för alla deltagare som nu vänder åter till vardagen. En av hälsningarna de fick med sig i mässans sändningsord var att söka igenkänna Kristus där han möter dem när de kommer hem. Även om vi kan uppleva en tydligare närvaro på ”tunna platser” likt den som Bjärka-Säby utgör är det viktigt att påminna oss om vad en av ökenfäderna säger till en sökande broder som undrar om han skall söka Gud i öknen eller i staden: ”Gud är här. Gud är överallt”.

En del av oss har redan funnit stor glädje i det stöd för tidebönerna som mobilappen Tidegården erbjuder. Inte minst på resande fot kan ett komplement till de tryckta utgåvorna komma väl till pass. Genom ett samarbete mellan Fjellander Media och Ekumeniska Kommuniteten i Bjärka-Säby finns nu även ”Tideböner under året” som ett alternativ i appen.

En annan guldgruva i den digitala världen är vårt Synaxarium i poddformat. Om man söker på ”Synaxarium” där poddar finns hittar man den inlästa versionen av Trons vittnen. På Pilgrims respektive Johannesakademins hemsidor finns också ett gediget ljudarkiv med föredrag från möten och seminarier som

sträcker sig ända tillbaka till Wilfrid Stinissens öppningsföredrag vid Vintermötet
1999 *Mellan tid och evighet.*

Guds frid

A handwritten signature in black ink, consisting of the letters 'W', 'S', and 'E' in a stylized, cursive script.